

Projekt

z dnia 21 października 2024 r.
Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ GRODZISK WIELKOPOLSKI**

z dnia 30 października 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2020-2023 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) oraz art. 87 ust.5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024 poz. 1292).

§ 1. 1 Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2020-2023 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Grodzisk Wielkopolski stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodziska Wielkopolskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRIORYTET I – DBAŁOŚĆ O ZACHOWANIE ISTNIEJĄCYCH WALORÓW ZABYTKOWYCH

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W LATACH 2020-2023

Niniejsze sprawozdanie odnosi się do dokumentu Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2020-2023 dla gminy Grodzisk Wielkopolski, przyjętego Uchwałą Nr XXVI/215/2020 Rady Miejskiej w Grodzisku Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2020 r. Rady Miejskiej w Grodzisku Wielkopolskim w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Grodzisk Wielkopolski na lata 2020-2023”. Zgodnie z ustawą o Ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292.) z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Burmistrz podczas obowiązywania programu sporządza sprawozdanie, które przedstawia Radzie Miejskiej. W związku z zakończeniem perspektywy programu sprawozdanie obejmuje wszystkie lata jego obowiązywania – od roku 2020 do roku 2023.

Generalnym celem w/w Programu jest zahamowanie degradacji substancji zabytkowej, zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy Grodzisk Wielkopolski. Należy zwrócić uwagę, iż jest to kolejny tego typu dokument całościowo traktujący o tematyce ochrony dziedzictwa kulturowego, a jego perspektywa realizacji działań jest długofalowa i powinna zostać ujęta również w kolejnych aktualizacjach dokumentu. Stąd nie wszystkie zaplanowane działania zostały jak dotąd w pełni zrealizowane, przede wszystkim wskutek niedostatecznych środków finansowych, ale i w związku z ich ewaluacją i dostosowaniem do polityki Urzędu Gminy oraz zmieniających się przepisów prawnych. Jest to o tyle istotne, że większość zadań określonych w programie realizowana jest w wyniku działań władz samorządowych, w obszarze zagadnień o charakterze organizacyjno-prawnym, promocyjno-edukacyjnym, finansowym a także renowacyjnym i inwestycyjnym. Gmina nie ma natomiast instrumentów kontrolnych dla realizacji inwestycji przy obiektach będących w posiadaniu innych podmiotów, takich jak parafie czy osoby prywatne.

W roku 2015 przez Radę Miejską w Grodzisku Wielkopolskim została podjęta Uchwała Nr XIII/72/2015 Rady Miejskiej w Grodzisku Wielkopolskim z dnia 29 listopada 2015 r w sprawie: zasad przyznawania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków usytuowanym na terenie Gminy Grodzisk Wielkopolski, która w przejrzysty sposób określa zasady udzielania dotacji.

W Programie określone zostały zadania, które ma do zrealizowania Gmina Grodzisk Wielkopolski, w celu finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Zadania te obejmują także organizację działań edukacyjnych wobec miejscowej społeczności. Zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przedmiotowy Program, ma na celu w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

a także:

- zapoznanie z zasobami dziedzictwa kulturowego, historią i zabytkami gminy, w tym także rozróżnienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa i figurujących w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

- wspieranie działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków przy sporządzaniu i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Program zawiera 12 rozdziałów:

1. Wstęp.
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
3. Przedmiot ochrony prawnej
4. Formy ochrony prawnej zabytków
5. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.
6. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.
7. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy – analiza SWOT
8. Założenia gminnego programu opieki nad zabytkami.
9. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
10. Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.
11. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.
12. Misja gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zgodnie z zapisami dokumentu realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz gminy na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty związane z obiektami zabytkowymi, w tym również na mieszkańców gminy, w celu wywołania w nich pożądanых zachowań prowadzących do realizacji zamierzonych celów. Zakłada się, że w realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy Grodzisk Wielkopolski wykorzystane zostaną następujące grupy instrumentów: instrumenty prawne, finansowe, społeczne, koordynacji i kontroli.

1. Instrumenty prawne:

- programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego,
- dokumenty wydane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynikające z przepisów ustawowych,
- uchwały Rady Gminy – np. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

2. Instrumenty finansowe:

- dotacje,
- subwencje,
- dofinansowania.

3. Instrumenty społeczne:

- uzyskanie poparcia lokalnej społeczności dla programu poprzez sprawną komunikację,
- edukacja i tworzenie świadomości potrzeby istnienia i ochrony dziedzictwa kulturowego w lokalnej społeczności,
- współpraca z organizacjami społecznymi.

4. Koordynacja i kontrola

·gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania obiektów, prowadzonych pracach remontowych i konserwatorskich,

·wewnętrzne okresowe sprawozdania z realizacji niniejszego programu.

Uruchomienie podanych instrumentów wymaga od władz i społeczności lokalnej inicjatywy i konkretnych działań, które są prowadzone w wielu sferach działalności, w tym:

·wykorzystanie istniejących przepisów prawnych związanych z polityką ochrony zabytków w celu przygotowania efektywnej polityki ochrony środowiska kulturowego w gminie,

·wykorzystanie regionalnych programów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami dla realizacji gminnego programu (programy na poziomie powiatu, województwa oraz kraju)

·pozyskiwanie wszelkich dostępnych źródeł finansowania opieki nad zabytkami i realizacji zadań określonych w tym programie,.

·włączenie problematyki związanej z opieką nad zabytkami do planistycznych opracowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym gminy,

·tworzenie opracowań planistycznych odpowiednio dla potrzeb ochrony zabytków oraz sporządzanie analiz i oceny skutków wpływu planowanych działań inwestycyjnych na środowisko kulturowe gminy,

·koordynowanie działań prowadzonych w stosunku do środowiska kulturowego na terenie gminy,

·pozyskanie poparcia społecznego dla działań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami,

·efektywne zarządzanie programem.

·współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną zabytków i opieką nad zabytkami.

2. Sposób realizacji celów programu w latach 2020-2023

Podkreślić należy, iż zdecydowana większość obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków nie stanowi własności Gminy Grodzisk Wielkopolski. W związku z tym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad nimi. Natomiast działania pośrednie, wynikające z ustawy o ochronie zabytków oraz polityki prowadzonej przez gminę sprowadzają się do:

·promowania najcenniejszych zabytków z terenu gminy,

·uwzględniania dziedzictwa kulturowego przy sporządzaniu dokumentów planistycznych,

·wspierania poczynań właścicieli obiektów zabytkowych przy działaniach związanych z ich właściwym użytkowaniem i utrzymaniem,

·kształtowania społecznej potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego,

·edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego poprzez:

oprowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony zabytków na poziomie szkół podstawowych , ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych,

popularyzację wszelkiego rodzaju konkursów promujących wiedzę z zakresu szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego.

3. Cele i kierunki działań gminnego programu opieki nad zabytkami

W treści programu znalazł się szereg celów i kierunków działań, które stanowią wytyczne dla całokształtu polityki gminnej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Grodzisk Wielkopolski. Należą do nich:

PRIORYTET I – DBAŁOŚĆ O ZACHOWANIE ISTNIEJĄCYCH WALORÓW ZABYTKOWYCH

Cel szczegółowy I.1 Bezpośrednie wsparcie dla rewaloryzacji obiektów zabytkowych

Cel szczegółowy I.2 Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów

Cel szczegółowy I.3 Dbalność o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy

Cel szczegółowy I.4 Określanie warunków współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych

Cel szczegółowy I.5 Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego

PRIORYTET II – ROZWÓJ TURYSTYKI W GMINIE W OPARCIU O BOGACTWO DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO

Cel szczegółowy II.1 Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego

Cel szczegółowy II.2 Wykorzystanie Internetu i multimediiów w celu nowoczesnej promocji walorów zabytkowych

Cel szczegółowy II.3 Wzrost popularności Grodziska Wielkopolskiego wśród turystów

Cel szczegółowy II.4 Promocja na forum krajowym i zagranicznym

Cel szczegółowy II.5 Poprawa dostępności obiektów zabytkowych dla osób niepełnosprawnych

4. Realizacja celów gminnego programu opieki nad zabytkami w latach 2020-2023

Gmina Grodzisk Wielkopolski przeznacza w ramach własnych środków budżetowych środki w rozdziale 92120 na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. W latach 2020-2023 powyższe środki przedstawiały się następująco:

Rok 2020

Brak środków

Rok 2021

Brak środków

Rok 2022

Brak środków

Rok 2023

19 040,40 złotych

W ramach powyższych działań z rozdziału 92120 zrealizowano/dofinansowano następujące inwestycje za kwoty:

Rok 2023

Lp.	Rok	Data wystawienia	Nr faktury lub innego dokumentu	Opis	Kwota dotacji *
1	2023	24.11.2023 r.	1/11/23	Remont zegara na kościele pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny w Kąkolewie gm. Grodzisk Wielkopolski	19 040,40
Razem					19 040,40zł

W ramach realizacji pozostałych działań zapisanych w Programie Gmina Grodzisk Wielkopolski przekazywała środki budżetowe, jak następuje:

**DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z REWITALIZACJĄ I REWALORYZACJĄ
OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH**

Gmina w latach 2020-2023 realizowała następujące działania:

„Przebudowa i adaptacja budynku po byłym dworcu PKP w Grodzisku Wielkopolskim w celu utworzenia Centrum Ekonomii Społecznej”

Rozpoczęcie: 19.02.2020 r.

Zakończenie: 30.10.2020 r.

Wartość: 4.660.097,25 zł brutto

„Remont sceny wraz z zapleczem w budynku CK Rondo w Grodzisku Wielkopolskim”

Rozpoczęcie: 02.08.2021 r.

Zakończenie: 30.09.2021 r.

Wartość: 172.187,84 zł brutto

·"Remont Sali Klubowej z przyległym korytarzem na piętrze budynku CK Rond w Grodzisku Wielkopolskim"

Rozpoczęcie: 02.08.2023 r.

Zakończenie: 28.11.2023 r.

Wartość: 281.194,69 zł brutto

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM KULTURY I HISTORYCZNYCH TRADYCJI

Gmina w latach 2020-2023 realizowała i wspierała następujące działania zorganizowane przez Muzealną Izbę Tradycji Ziemi Grodziskiej działającą w ramach struktury Centrum Kultury RONDO:

2020

10 styczeń 2020

Organizacja wystawy czasowej, wraz z działającym przy naszej placówce Stowarzyszeniem Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ, poświęconej działalności Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Iraku w latach 2003- 2004

12 styczeń 2020

Udział w 28. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (diorama, stoisko, przejazdy historycznymi pojazdami wojskowymi, pokazy uzbrojenia itp.)

12 luty 2020

Współorganizacja wraz z Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego

konferencji naukowej nt. „Praca Organiczna Drogą do Powstania Wielkopolskiego”

luty 2020

Udział w projekcie „Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolski”(cykl warsztatów z dziećmi, prelekcje, lekcje muzealne, historyczne spacerunki po Grodzisku...)

5- 10 marca 2020

Organizacja cyklu spotkań i wykładów dla uczniów klas mundurowych z Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Nowym Tomyślu.

12 marzec 2020

Nawiązanie oficjalnej współpracy między Muzealną Izbą Tradycji Ziemi Grodziskiej a Zakładem Poprawczym w Grodzisku Wielkopolskim. (wspólne inicjatywy, projekty, prelekcje dla wychowanków, współdziałania przy renowacji nowo pozyskanych eksponatów, rewitalizacja plenerowych obiektów muzealnych jak np. czołgi i armaty zlokalizowane na ekspozycji zewnętrznej przy Muzealnej Izbie, wspólny udział w licznych piknikach i festynach organizowanych przez gminę i powiat)

marzec 2020

Rozpoczęcie epidemii Covid 19, co spowodowało bardzo duże ograniczenia w statutowej działalności naszej placówki - wiele projektów, inicjatyw i wydarzeń musiało być odłożonych na znacznie późniejszy okres...

20 kwiecień 2020

Pozyskanie i rewitalizacja niezwykle cennego dla historii naszego miasta obiektu muzealnego, jakim jest żeliwna płyta piecowa z obiektu zamkowego rodu Opalińskich (jednego z rodów będących właścicielami naszego miasta). Natomiast wtórnie płyta ta z uwagi na przedstawiony na niej motyw biblijny, była użyta do dekoracji cokołu nieistniejącego od 1942 roku pomnika św. Jana Niepomucena, który był zlokalizowany przy obecnej ulicy 27 Stycznia- dawniej ul. Zamkowej)

Wspomnieć warto, że Muzealna Izba samodzielnie pozyskała prywatnego sponsora, dzięki któremu obiekt ten mógł zostać poddany profesjonalnej rewitalizacji w certyfikowanej pracowni konserwatorskiej. Działanie to dało także okazję do powstania odpowiedniej dokumentacji historycznej

kwiecień- czerwiec 2020

Czas obostrzeń i ograniczeń związanych z rozwijającą się coraz bardziej w tym czasie epidemią Covid 19, był poniekąd okazją do realizacji różnych wewnętrznych działań gospodarczych w Muzealnej Izbie (szczególnie takich, które były logistycznie trudne w przeprowadzeniu podczas normalnego funkcjonowania placówki).

Jednym z nich było przeprowadzone wspólnie z Grodziskim Zakładem Poprawczym, czyszczenie i malowanie dużych obiektów militarynych, tworzących muzealną ekspozycję plenerową zlokalizowaną przy siedzibie Muzealnej Izby Tradycji Ziemi Grodziskiej.

czerwiec 2020

Zakończenie prac konserwatorskich w pracowni dr. Ewy Gumańskiej nad rewitalizacją najcenniejszych dokumentów związanych z historią naszego miasta jak np. statuty i przywileje bractw cechowych. (Także i te działania zostały zrealizowane z funduszy pozyskanych od sponsorów przez Muzealną Izbę Tradycji Ziemi Grodziskiej.)

czerwiec- lipiec 2020

To okres działań związanych z pozyskaniem, odbudową i konserwacją bardzo rzadkiego mechanizmu zegara wieżowego, który przez ponad 300 lat znajdował się na wieży grodziskiego kompleksu klasztorowego. Obecnie eksponat ten znajduje się na ekspozycji stałej Muzealnej Izby Tradycji Ziemi Grodziskiej). Projekt ten został sfinansowany ze źródeł zewnętrznych pozyskanych przez MITZG).

(Prace te były także okazją do powstania szczegółowej dokumentacji technicznej, i historycznej tego mechanizmu).

27 czerwca 2020

Udział wraz z działającym przy naszej placówce Stowarzyszeniu Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ w festynie charytatywnym na rzecz Jakuba Ohly

(diorama, pokazy sprzętu, przejazdy wojskowymi pojazdami historycznymi).

11 lipiec 2020

Wygranie konkursu „Centrum dla Rodziny 2” (zrealizowany z Funduszu Programu Inicjatyw Obywatelskich).

Regionaliści skupieni przy Muzealnej Izbie Tradycji Ziemi Grodziskiej pozyskali dofinansowanie konkursowe na realizację inicjatywy „Spacerem Po Grodziskich Legendach”. Projekt ten miał na celu dalszą popularyzację, zebranie, spisanie i zilustrowanie grodziskich legend i podań. Pokłosiem tych działań była także wystawa plenerowa na głównej ulicy naszego miasta, a także druga jej wersja przeznaczona do instalacji w szkołach naszej gminy. Towarzyszyły temu także okolicznościowe wykłady i spotkania z dziećmi i młodzieżą.

20 lipca 2020

Pozyskanie do muzeum i opracowanie dokumentacji historycznej czterech bardzo wartościowych sztandarów dawnych grodziskich organizacji:

- Sztandar Towarzystwa Przemysłowego Grodzisk 1901,
- Sztandar Związku Rezerwistów Powiatu Nowotomyskiego,
- Sztandar Katolickiego Towarzystwa Rolników,
- Sztandar Związku Niższych Urzędników Poczтовых Telegrafu i Telefonu RP.

6 wrzesień 2020

Organizacja uroczystości przekazania pamiątek do Muzealnej Izby po przedwojennym policjancie Władysławie Marciniaku (1893-1942).

Jednym z najcenniejszych eksponatów/pamiątek przekazanych podczas tego wydarzenia na ręce adiunkta muzealnego Dariusza Matuszewskiego był otrzymany z rąk syna Andrzeja Marciniaka odręcznie napisany przez Jego ojca list cudem przemycony na podszewce płaszcza z obozu koncentracyjnego Mauthausen- Gusen (napisany własną krwią!)

Wydarzenie to dało także możliwość opracowania kompletnego biogramu tej wybitnej postaci przedwojennego Grodziska (całość została wyeksponowana w specjalnie przygotowanym ekspozytorze ściennym).

13 października

Organizacja konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży w ramach cyklu inicjatyw związanych z realizacją projektu „Spacerem po grodziskich legendach).

11 listopada 2020

Wystawa okolicznościowa artystki malarki Danuty Krüger. Tematem Serii czarno- białych obrazów olejnych były najważniejsze symboliczne momenty z Powstania Wielkopolskiego.

29 listopad 2020

Uroczystość przekazania nagród dla laureatów konkursu plastycznego „Spacerem po grodziskich legendach”.

grudzień 2020

Ostateczne przygotowanie i złożenie do druku kolejnej publikacji książkowej przygotowanej przez działające przy Muzealnej Izbie wydawnictwo historycznych publikacji regionalnych („Klasztor i Kościół Franciszkanów w Woźnikach”).

2021

31 styczeń 2021

Udział wraz ze Stowarzyszeniem Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ w 29. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

luty- marzec 2021

To okres kompleksowego remontu sali ekspozycji czasowych i sanitariatów.

Z oczywistych względów w tym czasie działalność Muzealnej Izby musiała być znacząco ograniczona.

16 marzec 2021

Oficjalna premiera naszego najnowszego wydawnictwa „Kościół i Klasztor Franciszkanów w Woźnikach- Dzieje, Przewodnik, Roczniki woźnickie autorstwa Ojca Zakonnego Alojzego Pańczaka (wydarzeniu temu towarzyszyła specjalnie zorganizowana promocja książki i cykl spotkań z autorem.)

4 kwiecień 2021

Otwarcie okolicznościowej wystawy poświęconej zespołowi klasztornemu w Woźnikach.

21 kwietnia 2021

Produkcja krótkiego filmiku na okazji 230 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-go Maja.

Film ten był jednym z elementów działalności Muzealnej Izby podejmowanej w momencie bardzo restrykcyjnych ograniczeń działalności instytucji kultury w związku z epidemią COVID-19.

19 maj 2021

Premiera publikacji regionalisty autorstwa Zachariasza Wojciechowskiego pt. „Tajemnice Z pamiętnika Irki Thum- córki piwowara (towarzyszyło temu min. nagranie na wideo specjalnego filmiku promocyjnego na portale Facebook i YouTube.)

22 czerwiec 2021

Inauguracja projektu „Grodziska Kartka z Kalendarza” To inicjatywa rozłożona na kilka kolejnych lat, której docelowym efektem ma być wydanie drukiem kompleksowego kalendarium dziejów naszego miasta (wydarzeniu temu towarzyszyła także okolicznościowa wystawa plenerowa na ul. Szerokiej w Grodzisku Wielkopolskim, oraz cykl wykładów i artykułów w mediach elektronicznych).

21 lipiec 2021

Rozpoczęcie pracy nad wydaniem rocznicowego folderu pamiątkowego na okazję 70 lecia Kola Gospodyń Wiejskich w Słocinie (wioska pod Grodziskiem).

lipiec 2021

Inauguracja współpracy z Centralną Biblioteką Wojskową im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, w kwestii wymiany i gromadzenia dokumentów oraz publikacji nt. Regionalnej historii wojskowości. (koordynatorem inicjatywy była Kierownik Działu Gromadzenia Zbiorów mgr. Agnieszka Kozłowska).

czerwiec-lipiec 2021

Praca naukowa oraz dygitalizacja, porządkowanie, katalogowanie potężnych zbiorów archiwalnych dokumentów parafii Jadwigi Śląskiej (zakres czasowy dokumentów XVI- XIX wiek) W działaniach tych wspomagali nasz regionaliści zrzeszeni we współdziałającym z Muzealną Izbą Towarzystwie Miłośników Ziemi Grodziskiej.

Owoce tej inicjatywy były liczne publikacje, artykuły, wykłady, a także wydawnictwa w kolejnych latach...).

17 wrzesień 2021

Współorganizacja Gry Miejskiej „7 Stacji w 70 Rocznicę Śmierci Antoniego Thuma” (Inicjatywa ta miała za cel przybliżenie młodzieży z Zespołu Szkół Technicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego wybitnej postaci grodziskiego społecznika, patrioty, przedsiębiorcy i piwowara Antoniego Thuma, a także miejsc w Grodzisku z nim związanych...).

9 październik 2021

Organizacja spotkania Harcerskiego Kręgu Instruktorskiego T.W.A „Elita” Związku Harcerstwa Polskiego z Mosiny).

16 październik 2021

Organizacja jednego z przystanków dla uczestników *Pierwszego Rodzinnego Rajdu Samochodowego Śladami Mielżyńskich- Chobienice- Iwno -16-17. 10. 2021).*

17 październik 2021

Organizacja zbiórki harcerskiej grodziskich Zuchów, podczas której kolejny rocznik harcerzy złożył przysięgę.

4 listopad 2021

Prelekcja adiunkta muzealnego Dariusza Matuszewskiego dla Grodziskiego Klubu Seniora działającego przy Domu Pobytu Dziennego „Promessa” w Grodzisku Wielkopolskim.

Okazją do wykładu była 103 rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości, a tematem przewodnim, udział grodziszczan w tych działaniach.

10 listopad 2021

Wernisaż wystawy malarskiej Danuty Krüger. Motywem dominującym w pracach malarki jest wątek niepodległościowy Polski, ze szczególnym uwzględnieniem Powstania Wielkopolskiego i jego walk na obszarze miasta Poznania. Wydarzenie to było częścią inicjatyw w ramach Grodziskiej Jesieni Kulturalnej sezonu 2021, organizowanego przez Centrum Kultury RONDO.

18 listopad 2021

Organizacja konkursu plastycznego (bez ograniczeń wiekowych uczestników), o tematyce ilustrującej „Grodziskie Legendy i Podania.

26 listopad 2021

Rozpoczęcie realizacji projektu pod patronatem Burmistrza Grodziska Wielkopolskiego, poświęconego popularyzacji grodziskich legend i podań wśród najmłodszych mieszkańców miasta.

Miejscem realizacji projektu była min. filia Biblioteki Miejskiej na Osiedlu Wojska Polskiego w Grodzisku Wlkp.

Cykl spotkań z najmłodszymi czytelnikami naszej gminy odbył się w ramach projektu „*Snujemy Opowieści- Storytelling*” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

8 grudzień 2021

Rozpoczęcie cyklicznych, internetowych publikacji w ramach projektu „Grodziska Kartka z Kalendarza”. Inicjatywa ta ma na celu przybliżenie i utrwalenie na kartach swoistego grodziskiego kalendarza, najważniejszych wydarzeń związanych z historią naszego miasta i jego mieszkańców).

15 grudzień 2021

Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu plastycznego, zrealizowanego jako jeden z wielu elementów projektu „*Legendy Łączą Pokolenia*” zrealizowanego wspólnie ze Stowarzyszeniem Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ.

2022

14 styczeń 2022

Montaż plenerowej wystawy, w ramach projektu „Grodziska Kartka z Kalendarza”, na ulicy Szerokiej (główny deptak handlowy naszego miasta).

30 styczeń 2022

Udział w 30. Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. (pokazy sprzętu, stoisko promocyjne, przejazdy samochodami wojskowymi...).

8 luty 2022

Premiera najnowszej publikacji książkowej wydanej przez Muzealną Izbę Tradycji Ziemi Grodziskiej, autorstwa Pana Arkadiusza Kaźmierczaka pt. „*Powstańcy Wielkopolscy z Parafii Jabłonna- biogram powstańca...i co nieco.*”

Wydawnictwo to zostało dofinansowane min. przez Urząd Miejski Gminy Rakoniewice, oraz Powiat Grodziski.

Książka ta był jednym z elementów, większych obchodów upamiętniających Powstanie Wielkopolskie na terenie Powiatu Grodziskiego. Muzealna Izba Przygotowała także na to wydarzenie okolicznościową wystawę, a działającą przy nas Stowarzyszenie Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ specjalną dioramę prezentującą sprzęt i umundurowanie z epoki Powstania Wielkopolskiego.

10 luty 2022

Zakończenie prac konserwatorskich i przekazanie do naszej Muzealnej Izby Księgi Grodziskiego Bractwa Kurkowego z 1646 roku, która poddana została gruntownej renowacji, w pracowni konserwatorskiej dr. Ewy Gumańskiej. (Inicjatywa ta została zrealizowana ze środków pozabudżetowych, pozyskanych przez Muzealną Izbę).

20 luty 2022

Udział wraz z członkami Stowarzyszenia Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ w festynie charytatywnym na rzecz leczenia Mai Tomczak, (pokazy sprzętu, wyposażenia wojskowego, przejazdy samochodami wojskowymi, zwiedzanie Muzealnej Izby z przewodnikiem).

24 luty 2022

To dzień napaści Rosji na Ukrainę. Pracownicy Muzealnej Izby włączają się w pomoc na rzecz uchodźców i ich rodzin. Na późniejszym etapie tych działań, zostały także zorganizowane różnego rodzaju zajęcia dla dzieci, młodzież, jak i osób dorosłych narodowości ukraińskiej, tj. wykłady, zajęcia plastyczne, konkursy, wydano także w języku ukraińskim folder będący krótkim przewodnikiem po mieście... (część tych działań została zrealizowana w ramach finansowania ze specjalnego projektu pomocowego na rzecz uchodźców wojennych).

luty- kwiecień 2022

Przygotowania redakcyjne, techniczne i edytorskie do publikacji kolejnej książki wydanej przy Muzealnej Izbie Tradycji Ziemi Grodziskiej Jest to kontynuacja serii wydawnictw o bardzo bogatym w dziedzictwo historyczne klasztorze w pobliskich Woźnikach Tytuł wydawnictwa to „*Woźnickie Sylwa*”- *Woźnicka Młodzież Franciszkańska, wywiady, roczniki, woźnickie uzupełnienia, humor ojców pustyni, „Z woźnickiego wzgórza*”

Publikacja dofinansowana została ze środków Gminy Grodzisk Wielkopolski.

25 maj 2022

Udział Muzealnej Izby Tradycji Ziemi Grodziskiej w inicjatywie nadania imienia Antoniego Thuma, nowo wybudowanej szkole- Centrum Kształcenia zawodowego przy Zespole Szkół Technicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego. Oprócz przygotowania merytorycznego, wydarzenie to poprzedziła także inicjatywa wydania przez Muzealną Izbę serii okolicznościowych pocztówek związanych z tym zagadnieniem.

czerwiec 2022

To czas organizacji cyklu wydarzeń, spotkań, wykładów promocyjnych związanych z mającą także w tym miesiącu premierą najnowszej naszej publikacji „Woźnickie Sylwa”, *Woźnicka Młodzież Franciszkańska, wywiady, roczniki, woźnickie uzupełnienia...*” autorstwa Ojca Zakonnego Alojzego Pańczaka.

14-15 czerwiec 2022

Współorganizacja akcji „Warsztaty Artystyczne Albertowsko 2022”

Był to wspólny projekt grupy grodziskich regionalistów, wraz ze Stowarzyszeniem Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ i młodzieży oraz kadry wychowawców z Zespołu Szkół Technicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego W Grodzisku Wlkp.

Ten dwudniowy biwak był dla młodzieży dobrą okazją do wzajemnej integracji, rozwijania zdolności, współdziałania w grupie, organizacji zajęć w plenerze, a także rozwijania zdolności plastycznych i technicznych.

16-18 czerwiec 2022

Seria spotkań w Muzealnej Izbie z dziećmi i młodzieżą narodowości ukraińskiej, mająca na celu zapoznanie ich z naszą kulturą, historią i tradycjami ziemi grodziskiej...

18 lipiec 2022

Organizacja spotkania promocyjnego z Ojcem Zakonnym Alojzym Pańczakiem autorem naszej najnowszej publikacji pt. „*Woźnickie Sylwa...*”

4 sierpień 2022

Organizacja czasu wolnego i zwiedzanie miasta z przewodnikiem dla gości delegacji z Estonii, która przybyła do naszego miasta na zroszenie władz Powiatu Grodziskiego.

28 sierpień 2022

Kontynuacja projektu „Grodzisk Otwarty dla Wszystkich”- inicjatywy skierowanej do obywateli Ukrainy, uchodźców wojennych.

6 wrzesień 2022

Start kolejnej edycji projektu „Grodziska Kartka z Kalendarza”

12 wrzesień 2022

Udział wraz członkami naszego Stowarzyszenia Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ w tradycyjnym, corocznym Festynie Pod Wiatrakiem, organizowanym przez Urząd Miejski, Centrum Kultury Rondo i Grodziski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Festyn ten, był także dla nas okazją do prezentacji realizowanych przez nas projektów i inicjatyw, w formie wystawy plenerowej.

wrzesień- październik 2022

To okres intensywnych prac naukowych i archiwalnych zmierzających do wydania kolejnej naszej publikacji książkowej, autorstwa Arkadiusza Kaźmierczaka pt. „*Zachować przeszłość dla przyszłości*” ‘Wydawnictwo to jest ekscytującą podróżą po Wielkopolsce i Wołyniu w latach ostatniej wojny, i tuż po niej. Głównym bohaterem książki jest Ludwik Wilhelm, powstaniec wielkopolski i żołnierz z 1920 roku.

16 październik 2022

Premiera publikacji „*Zachować przeszłości dla przyszłości*” autorstwa Arkadiusza Kaźmierczaka.

17 październik 2022

Udział w projekcie „Mosse znany i nieznany” zorganizowanym przez Fundację im. Rudolfa Mossego działającą w Grodzisku Wielkopolskim. Celem tej inicjatywy było przybliżenie wielokulturowego, i wielonarodowego charakteru XIX wiecznego Grodziska. Niesamowitą historię żydowskiej rodziny, bardzo związanej z ziemią i społecznością naszego miasta przybliżyli organizatorzy wydarzenia, a także członkowie zarządu tej Fundacji w osobach Pani Ewy Służawskiej, Pana Piotra Bartkowiaka.

20 październik 2022

Organizacja spotkania promocyjnego z autorem wydawnictwa „Zachować przeszłość dla Przyszłości” Arkadiuszem Kaźmierczakiem.

28 październik 2022

Cykl zajęć dla młodzieży z Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego, o profilu rozszerzonym z historii. Młodzież z tej szkoły wzięła udział w zorganizowanym przez nas spotkaniu i spacerze śladami Grodziskiej Wiosny Ludów 1848 roku.

Inicjatywa ta była jedną z bardzo wielu, na przestrzeni lat, poświęconą popularyzacji wiedzy o tym bardzo istotnym, dla historii naszego miasta zrywie wyzwoleńczym.

30 listopad 2022

Organizacja spotkania „Zaduszkowe wspomnienia z księdzem Aleksym Prusinowskim. Była to inicjatywa mająca na celu popularyzację wiedzy o tym wybitnym grodziskim kapłanie, społeczniku, polityku, wydawcy, a także „budowniczym grodziskiej fary, po jednym z największych pożarów w jej historii.

Imprezie tej towarzyszyła min. także okazjonalna wystawa, publikacja pocztówkowa, cykl wykładów, oraz zwiedzanie krypty w której spoczywa książę Aleksy Prusinowski

grudzień 2022

To czas realizacji cyklu spotkań wyjazdowych do okolicznych szkół „mających za cel promowanie wśród najmłodszych, grodziskich historii, legend i podań związanych z tradycją naszego miasta.

20 grudzień 2022

Dzięki współpracy z Grodziskim Zakładem Poprawczym udało nam się doprowadzić do pełnej rewitalizacji, jedynej znanej nam obecnie beczki po piwie grodziskim, pochodzącej z browarów Carla Thuma- ojca Słynnego Antoniego Thuma. Beczka ta stała się elementem naszej ekspozycji muzealnej poświęconej temu tak bardzo ważnemu dla rozwoju naszego miasta zagadnieniu, jak ważenie piwa.

2023

4 styczeń 2023

Organizacja okolicznościowych prelekcji i ekspozycji dla Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Granowie, poświęconych 105 rocznicy wybuchu Powstanie Wielkopolskiego.

13 styczeń 2023

Organizacja wydania i spotkania promocyjnego publikacji książkowej pt. „Jak zawładnąłem 6 kontynentami świata” autorstwa Zachariasza Wojciechowskiego. Książka ta jest poświęcona światowym sukcesom naszego miasta na arenie produkcji i handlu sławnym PIWEM Grodziszem. Jest także częścią swoistego tryptyku wydawniczego poświęconego historii ważenia piwa w naszym mieście i losów kolejnych pokoleń piwowarów.

20 styczeń 2023

Organizacja okolicznościowego wykładu nt. Życia kulturalnego w dawnym Grodzisku dla uczestników Klubu Seniora działającego przy Promessie w ramach struktury organizacyjnej OPS Grodzisk.

26 styczeń 2023

Współorganizacja wraz z nauczycielem historii Sebastianem Tulińskim i działającym przy naszej Izbie Muzealnej Stowarzyszeniu Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ obchodów uroczystości dnia wyzwolenia Grodziska (27 stycznia 1945) w Zespole Szkół Technicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego.

(okolicznościowe wykłady, wystawa, prezentacja sprzętu i wyposażenia z epoki II wojny światowej)

29 styczeń 2023

Udział działającego przy Muzealnej Izbie Stowarzyszenia GRH GRÄTZ w 31 finale WOŚP. (okolicznościowa prezentacja sprzętu i wyposażenia wojskowego, możliwość przejazdu pojazdami militarnymi typu Tarpan- Honker, BRDM

12 luty 2023

Organizacja okolicznościowej wystawy w Szkole Podstawowej im. Polskich Noblistów w Wielichowie. Wystawa ta była kolejnym elementem promującym tradycje, legendy i podania ziemi grodziskiej dla szerszego grona odbiorców, również poza granicami miasta.

2 luty 2023

Spotkanie organizacyjne z dawnymi kibicami i sympatykami Klubu Sportowego Dyskobolia Grodzisk, mające na celu zainicjowanie gromadzenia pamiątek, fotografii i dokumentów związanych z działalnością tego klubu sportowego. Pokłosem tych działań będzie zorganizowana już w roku 2024 specjalna wystawa poświęcona tej dyscyplinie sportu.

14 luty 2023

Zakończenie konserwacji i renowacji bardzo cennego nowego obiektu muzealnego- XIX wiecznej beczki po piwie grodziskim. Działania to udało się zrealizować dzięki pomocy i życzliwości dyrekcji, oraz pracowników Grodziskiego Zakładu Poprawczego. (Wydarzeniu temu towarzysza okolicznościowa prelekcja o piwie grodziskim zorganizowana w naszej Muzealnej Izbie w godzinach wieczornych.)

16 luty 2023

Udział w organizacji sesji popularno naukowej poświęconej Powstaniu Wielkopolskiemu na ziemi grodziskiej odbywającej się w Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego. Wydarzenie to było także okazją do współpracy i wymiany doświadczeń z Towarzystwem Pamięci Powstania Wielkopolskiego i działaczami szeroko zaangażowanymi w propagowanie wiedzy nt. Powstania, szczególnie wśród starszej młodzieży szkolnej.

1 marzec 2023

Organizacja wystawy pt. „Legendy Grodziska” w Szkole Podstawowej w Grąblewie. Wydarzeniu temu towarzyszyła także okolicznościowa prelekcja dla społeczności tej placówki.

7 marzec 2023

Organizacja zbiórki harcerskiej grodziskich 16 Grodziskiej Grupy Zuchów w naszej Izbie Muzealnej. Jej celem była pomoc w zdobyciu kolejnej sprawności „Trop ARCHEOLODZY”. Jednocześnie spotkanie to było okazją do podsumowania i zakończenia poprzedniej sprawności „Trop NIEPODLEGŁEJ”, a co bardziej ambitne Zuchy zdobyły sprawność „MŁODEGO PATRIOTY”.

10 marzec 2023

Prezentacja ulotki promocyjnej działającego przy naszej Izbie Muzealnej Stowarzyszenia Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ. Wydawnictwo to zawiera kompendium informacji na temat oferty działań i aktywności podejmowanych przez nasze stowarzyszenie zajmujące się edukacją i szeroko pojętą promocją wiedzy historycznej.

21 marzec 2023

Prezentacja okolicznościowej wystawy pt. „Grodziska kartka z kalendarza” w Szkole Podstawowej nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich w Grodzisku.

Ekspozycja ta jest syntetycznym przedstawieniem szerokiego działania realizowanego przez naszą Izbę a mającego za cel wydanie w perspektywie kilku najbliższych lat bogatego kalendarium historycznego dotyczącego dziejów ziemi grodziskiej.

22 marzec 2023

Udział naszej Izby Muzealnej wraz ze Stowarzyszeniem Grupa Rekonstrukcji Historycznej GRÄTZ w kolejnej edycji Festiwalu Zawodów odbywającej się na Grodziskiej Hali Sportowej, a organizowanej przez Zespół szkół Technicznych im. E. Kwiatkowskiego i Starostwo Powiatowe.

28 marzec 2023

Spotkanie autorskie z pisarzem, dziennikarzem, działaczem kultury Jackiem Bartkowiakiem prezentującym swoją publikację książkową „Element Antysocjalistyczny”- samorząd studentów na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu w latach 1980- 1989.

5 kwiecień 2023

Organizacja wykładu historycznego poświęconego Grodzkiej Wiosnie Ludów 1848 roku dla studentów i słuchaczy grodzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

21 kwiecień 2023

Udział w organizacji wraz z Zespołem Szkół Technicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego i Szkołą Podstawową nr 4 im. kpt. Józefa Rejdycha kolejnej edycji tzw. Gry Miejskiej. Jej motywem przewodnim w roku 2023 był „Szlak Grodzkiej Wiosny Ludów” (okolicznościowa wystawa, prezentacja multimedialna, konkursy...)

27 kwiecień 2023

Wydanie i prezentacja przez naszą Izbę Muzealną okolicznościowego zbioru pocztówek przedstawiających najcenniejsze obiekty zabytkowe w naszym mieście.

(ogółem jest to już 6 edycja tego typu wydawnictw regularnie przygotowywanych przez nasze muzeum, i wydawanych z funduszy zewnętrznych)

11 maj 2023

Uroczysta prezentacja nowego bardzo cennego eksponatu- browarniczej kapslownicy z lat 80 XIX wieku, która była używana w dawnych browarach grodzkich. Urządzenie to zostało poddane profesjonalnej rewitalizacji i zabezpieczeniu. Jest to kolejny przykład bardzo owocnej współpracy naszej Muzealnej Izby z Grodzkim Zakładem Poprawczym i lokalnymi kolekcjonerami pamiątek związanych z bardzo bogatą historią naszego miasta.

13 maj 2023

Współorganizacja Gry Miejskiej organizowanej przez Grodzką Bibliotekę Publiczną.

19 maj 2023

Promocja książki autorstwa pana Jędrzeja Czechowskiego pt. „O czarownicach, procesach, katach Grodziska Wielkopolskiego

27 maj 2023

Organizacja wraz z Centrum Kultury RONDO corocznej edycji Grodzkiej Nocy Muzeów. (XII. Edycja) Tym razem miejscem „akcji” był klasztor Zakonu Braci Mniejszych w Woźnikach.

9 czerwiec 2023

Otwarcie wystawy poświęconej wydawnictwom i wszelkim publikacją wydanym na przestrzeni ostatnich 30 lat przez nasze Muzeum, Towarzystwo Miłośników Ziemi Grodzkiej i regionalistów ziemi grodzkiej.

13 czerwiec 2023

Wykład okolicznościowy dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Stęszewie.

25 lipiec 2023

To okres gromadzenia materiałów, pisania i wreszcie przygotowania do druku wraz z panią Prezes Koła Gospodyń Wiejskich w Słocinie Zofią Bartkowiak okolicznościowego folderu na okazję organizowanych w miesiącu październiku, obchodów 70 lecia istnienia tego Koła.

4 sierpień 2023

Organizacja plenerowych zajęć muzealnych wraz ze Stowarzyszeniem GRH GRÄTZ dla dzieci biorących udział w Warsztatach Letnich organizowanych przez Centrum Kultury Rondo w Grodzisku Wlkp.

10 wrzesień

„Festyn pod Wiatrakami” Działające wraz z naszą Muzealną Izbą Stowarzyszenie GRH GRÄTZ kolejny już raz wzięło udział w tym bogatym wydarzeniu artystycznym, dającym możliwość zaprezentowania się

szerokiemu gronu odbiorców, licznym Organizacją, i Stowarzyszeniom które na co dzień działają na terenie naszej gminy.

25 październik 2023

Otwarcie plenerowej ekspozycji zatytułowanej „Oblicza Sportu w Grodzisku Wielkopolskim. Na wystawę tą złożyło się 20 tablic przedstawiających przegląd szeroko pojętych dyscyplin i aktywności sportowych w naszym mieście. Znalazło się na nich także miejsce na upamiętnienie czołowych postaci naszego miasta związanych z tą sferą aktywności grodziszczan. W inauguracji wystawy udział wzięli min. Burmistrz Grodziska Piotr Hojan, zastępca Burmistrza Marcin Brudło, Dyrektor Centrum Kultury Rondo pan Tomasz Koza oraz liczna reprezentacja radnych Rady Miejskiej.

16 listopad 2023

Inauguracja cyklu prelekcji zorganizowanych przez Muzealną Izbę Tradycji Ziemi Grodziskiej wraz z panem Jędrzejem Czechowskim poświęconych historii dawnego grodziskiego wymiaru sprawiedliwości, instytucji urzędu kata w mieście, oraz dawnym przepisom prawa karnego. (kolejne miały miejsce w różnych instytucjach i bibliotekach min. w Nowym Tomysłu, Wolsztynie, Kamieńcu...)

30 listopad 2023

Z cyklu imprez pt. „Zaduszkowe Wspomnienia” Przygotowana została okolicznościowa mini wystawa i prelekcja w kościele farnym poświęcona wybitnej postaci jej dawnego proboszcza ks. Aleksego Prusinowskiego, potocznie nazywanego też „wielkopolskim Skargą”, a także wielkiego ówczesnego regionalistę, publicystę i wydawcę. To jego staraniem zawdzięczamy uratowanie i odbudowę kościoła farnego po wielkim pożarze w drugiej połowie XIX wieku. (wydarzenie to było także okazją do zwiedzenia krypty grobowej tego proboszcza znajdującej się pod zakrystią kościoła)

13 grudzień 2023

Premierowy pokaz filmu o dawnym i współczesnym Grodzisku. Autorem filmu jest Arnold Rybak uczeń 3 klasy Zespołu Szkół Technicznych im. E. Kwiatkowskiego. Film ten jest rodzajem sentymentalnego spaceru po naszym mieście, dającym niepowtarzalną możliwość zaobserwowania zmian w zabudowie i wyglądzie tkanki miejskiej na przestrzeni ostatnich 30 lat. Wydarzeniu temu towarzyszyły także okolicznościowe prelekcje i prezentacja przygotowane przez naszą Muzealną Izbę.

Ze względu na bardziej naukowy charakter placówki, priorytetem w podejmowanych działaniach jest ustawiczne zdobywanie, gromadzenie, konserwacja, dygitalizacja i archiwizowanie wszelkich materiałów i dokumentów związanych z historią miasta i regionu. Efektem tego, oprócz minimum jednej publikacji książkowej w roku, są dziesiątki artykułów i tekstów we wszystkich wydaniach prasy lokalnej i internetowej ukazującej się na terenie gminy i powiatu.

Muzealna Izba Tradycji Ziemi Grodziskiej także stale świadczy pomoc merytoryczną i źródłową uczniom i studentom szkół średnich, zawodowych i wyższych, a także przy okazji powstawania prac licencjackich czy magisterskich. (opracowanie te stają się często zaczątkami późniejszych publikacji książkowych wydawanych z inicjatywy Muzealnej Izby)

Stałym elementem działań i inicjatyw podejmowanych przez MITZG jest regularna współpraca ze stowarzyszeniami pozarządowymi, kołami i organizacjami społecznymi z naszego regionu, (wśród nich min: Motocyklowe Stowarzyszenie Pomocy Polakom za Granicą Wschód- Zachód, Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego, Towarzystwo Miłośników Ziemi Kościańskiej, Stowarzyszenie Grupa Rekonstrukcji Historycznej.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z UDOSTĘPNIANIEM MIESZKAŃCOM I TURYSTOM INFORMACJI DOTYCZĄCYCH WALORÓW ZABYTKOWYCH GMINY

Wydział promocji Urzędu Miejskiego w Grodzisku Wielkopolskim w latach 2020-2023 wydał foldery opisujące w wyczerpujący sposób część obiektów lokalnego dziedzictwa kulturowego. Lista publikacji prezentuje się następująco:

1. Kościoły w Gminie Grodzisk Wielkopolskie
2. Grodziski Bernard

3. Tradycje Młynarskie Grodziska Wielkopolskiego
4. Muzealna Izba Tradycji Ziemi Grodziskiej
5. Historia Grodziska Wielkopolskiego
6. Pomniki w Grodzisku Wielkopolskim
7. Ciekawostki Gminy Grodzisk Wielkopolski
8. Po sąsiedzku odwiedź Grodzisk Wielkopolski

Wydano publikacje „Grodzisk Wielkopolski inspiruje” oraz „Album z okazji 720 lecia Miasta Grodziska Wielkopolskiego”.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z WPROWADZENIEM WIEDZY O LOKALNYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM W RAMACH EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY

Gmina w latach 2020-2023 realizowała poprzez działalność biblioteki następujące działania edukacyjne, polegają na poszerzeniu wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego, historii oraz ciekawostek związanych z terenem gminy:

Rok 2020

- Grodzisk dawny i niedawny – Podzielmy się wspomnieniami - wystawa online.

Rok 2021

- Grodziskie legendy i opowiadania - lekcje biblioteczne dla szkół podstawowych – 3 spotkania.
- Nakręcenie na czytanie. Grodziski Maraton Literacki – gra miejska „Noc Agentów” z Krzysztofem Petkiem** Najpiękniejszy Piwny Gród - wystawa plenerowa zorganizowana w ramach Grodziskiego Piwobrania.
- Grodzisk w postaciach zapisany... - wystawa fotografii działalności rodziny Andrzejewskich - wycieczki do biblioteki.

Rok 2022

- „Plon niesiemy plon...” Dożynki Gminne – wystawa fotografii.

Rok 2023

- 70 – LECIE Koła Gospodyń Wiejskich w Słocinie – wystawa fotografii.
- Tropem tajemnic Grodziska – piwobraniowa gra miejska.
- Grodzisk z historią w tle – gra miejska.

Uzasadnienie
Uchwały Nr ...../2024
Rady Miejskiej w Grodzisku Wielkopolskim
z dnia 30 października 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2020-2023 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r., poz.1465) do zadań własnych gminy należą sprawy związane z ochroną zabytków i opieki nad zabytkami.

Ponadto art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 poz. 1292), nakłada na gminy obowiązek sporządzenia na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami.

Nawiązując do powyższego, Rada Miejska w Grodzisku Wielkopolskim w dniu 17 grudnia 2020r. podjęła Uchwałę Nr XXVI/215/2020 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2020-2023 dla Gminy Grodzisk Wielkopolski.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Biorąc powyższe pod uwagę, przyjęcie uchwały w zaproponowanym brzmieniu jest uzasadnione.